

Bergambacht K. 18

1. a-s tē kipe en spærvør zi:n binæ zē ba-ŋ
2. mē ƿrint - of mē ma-t is dē blumē ga-n gite
3. tægəvordēX spinæ zē a-li-æn - of a-li-ænēX nōX
ma-r memēfinēs
4. spitē is svæ-r væ-r-ræk
5. opta-t sXip kre.ægē zē vørsXimēlt bruēt
6. dē timərma-n di hēdēn splintēr inzē vjērs
7. dē sXipēr liktē zēlipēn a-f
8. in di fēbri.k is niks tēzi:n
9. kum hi-r kætmt
10. ke.s ge-vēs ti.r gla-šis bi.r || ēm pint (*bij melk =*
1 liter) - of ēŋ ka-n (*idem*) ||
11. bruj uns ēm pa-r kilo kri.kē
12. zē hēbē mētēr va-ivē dri. li.tēr vēm ǝXēdrupkē
13. ha dra.igdē ma:n (mēdēŋ knapēl - of) midēn i-ŋ
haut || tuj va-nt darēp (*bepaald deel van het dorp,*
aan de buitenkant) ||
14. kēsēŋ kni. gēzi:n
15. va-stēn'æ-vēnt vēr ni fēl gēha.uwē
16. ig bi-mblai datēk mē hēli ni mē.igēga-n bēn
17. da-t epik ni gēda-n ho-r ba-ši
18. vi hēta- Xēdē-r-n - dēn di.nē di da-r. a-ŋkumt
19. spinēkēp - spinēvēr - spinra-X - ra-gebēl
20. pet - mas - ba-ŋ - bēna.ut - sXits (= *schuw,*
schichtig, van mensen en dieren) - bānzēX =
bangachtig - būnzēm = *bunzing* - tli-nt - pa-dē-
stul - dēn hanij = *plantenhaag* - hamsēl =
schutting van planken - dēr stuŋ en esdo.rnēn
hanij - kiker - vu.rēkēr = *groene waterkikker* -
vlinder
21. di vint di ma-ktē hi-l dē vēralt ant fi-Xtē
22. ik salsē æs en dō-ši kra-ltis ge.vē
23. ēŋēla-nt lē-t fēl auwē sXē-pē slu.ēpē
24. hēi hē vēs ēŋ knau vanēn hunt Xēha-t
25. gi-mē æs tve- bre-jē sti.ānē - bre-jēr - dēm
bre-stē || a-ndērha-andē = *twee onderling versch.*
26. dat sta-ndbe.lt da stē-t ēr ni. mē-r
27. di kē-rēl - of di vi-nt di hēt en lē.vē azēm prīns
28. dēn dy.vēl is nit mēn ē-mēl gēble.vē
29. dē sXē-ljuŋēs di hēbē mētē mē-stēr na- zē-
gēvē-st
30. ikentōni. kumē vō-r ikla-r bin
31. dē biestē drinjēgra-X slōbēr - of drōk (= *eig.*
drank).
32. hēi kēn ni na-zē vē-r-ræk va-nt hēi hēn zē-rē
kē-l
33. ma-k ēs en stē-l andin bē-zēm
34. nē. mētēkē.gēls vōrt hi-r nime-r gēspēlt
35. hē. nau hē æk tve- kē-r umi - of apē gēru.pē
(*ouder gēro.pē*)
36. di pē-r is nōX ni rap - dē pitē bi-nē nōX vit
37. zē bēnē na- ēt la-nt
38. zē hēt ēm ē-rs dēr zēgē.lt hē.ŋgēhēlpē
39. hēi zēlēt nō.jt va-t brē-ŋē
40. zē iŋ dēhē-lēft ƿandēr mē-lēk fērspēlt
41. dē ma-n mēt ēmbi.tji na-zē vrau ka.ikē
42. indēlek svāmē isXēva-rlēk
43. hēi hēt fēl pra-s umdati stē-rēk is
44. vāi mētē da-r dēn ē-nēnhēlēt va-n hēbē ēpali
dēn a-rē (*ouder dan dēn a-ndrēn*)
45. hēlēp æs ēfis da- bēt ǝp bō-rē
46. ūnzē mēsēla-r isovēt a-s ba-gēr (*vēt ook in de*
bet. van dronken)
47. zē sprijē umēt fē-rst um en vē-dēsXa-p
48. dē bumkve-kēr di zē-l dēn buēm vēr-ntē
49. du.t dē fi-nstērs (= *luiken*) - of fēmstērs (*ouder*)
æs diXt
50. ŋbēgint tē lējē vō-r dē kē-rēk - ǝXēntdi.nst en
æ.vēntdi.nst
51. en sprai - kikerdril - vēr-sprēdē - cētsprēdē -
verbreiden niet gebr. - cētbērējē - cētbērēdij -
kla-rma-kē - mis strō-jē - en stik smē-rē
52. di vrau hētēr hē-ra-f la-tē knipē
53. zēva-dēr hētēm zēs ja-r na- sXē-l la-tē ga-n
54. ik etēm a-fXēra-jē zo la-t kōrt lāŋ et va-tēr tē
gē-r-n
55. va-lē vē-rzē zi-jē hi-r ni fēl in dōzē strē.k - of
kun'trējē
56. kēlsē of æ.rdē pōtē di bin nifēl vēr-t
57. dē sXitēr di sta-t flā.k bēi dēn o.vē || dēn
hērt ||
58. imērt is ēt nōX fēltē kaut um tē ba-lē ||
kēsēba-lē
59. di kē-rs di gē-f Xut liXt fi-pēni-t
60. hēi trōk ētpē-rt an zētē-rt || startlēm - of
stē-rtlēm = *lijn in de stal waar de koeiस्ताar-*
ten aan gebonden worden ||
61. tu. kva-mē jali hi-r ēlēk ja-r na dē ka-rēmēs
62. dēndō.mēnē.j zē. dat unzēn livēn hē-r (*of*
normaler gōt) vōlma-kt is
63. jē za-X mē vēl mar jē zēj niks
64. dē zva-lywē di zalē tēmēt trāXkumē
65. ga- jē vōnēvēt nit ka-rtē
66. ē-tē hēli ǝk Xrē-r.X kē-r-s
67. zē mōtēr is kēpōt - hēi lēgin digēls
68. tis en hi-ētēn da-X Xēvē-st ēntis en za-Xtēn
æ.vēnt
69. da- jungi da- lōp ǝp blō.ētē vu-tē
70. dēr is en sXē-r indē ka-n || gēbōrstē ||
71. ig vau datēpōst is ēm bri.f brōXt
72. kē pam imē ha-rt
73. ik kēn mē-t Xīn dvōrsē mēnsē umga-n
74. na- sXēftēit spanēvē ēt pē-rt fō-r dē ni.wē ka-r
|| pa-s ny.t (= *pas nieuw*) || ka-r is driewielig ||
75. ig hēt ēm bi.tji kō-rs va-n va-nōXēt a-f a-l
76. dē zēn vandē kō-nij hēt ǝk undēr di.nst
Xēvē-st
77. vē-tjē gē-n va-gēma-kēr tē vō-nē - ēm bō.X
78. di rō-zē hēbē la-ŋē stē-kēls
79. ikXlō-ftēr niks fa-n
80. tkintji vā-s dō-t ē-r da-t sē ēt kundē dō-rēpē
81. zēn o-rē en zēn v-ŋē lu.ēpē
82. dēr dōXtērti is mēdēmantji - of mē-dēn binēgi
na- ēt bōs um brē-r.mē tē plōkē
83. dēr is en trē.j cēti lē-r
84. hēi zētē en kē-l ǝp
85. dē mīnsē zōXtē niks ā-ndērs asī-ntē en rēig-
dum
86. dēr munt is dru.X fan dē dōrst
87. di vēX di lō-p mētēm bōXt - ētizēn i-nt um

88. ikəX fo.r də klame ən truməlti
 89. də bək is duətXəga.n umdati ən kərst ingəslkt
 het || *van mensen gəstərəvə* ||
 90. zə vərši vəs kərt ma.r təX ə.rəX Xu.t
 91. int sXa.Xi is et ə.rəg bə.st
 92. dən ja.gər mət Xut kənəmikə
 93. kæk əs na.mən hu.t
 94. ɪg vət nit va.r ikækə mət
 95. əɟ ka.uwəkəldər is Xut fo.r et bi.r
 96. ɪg məs əsəblut drɪŋkə um əp tə stə.rəkə
 97. ɪg mət e.rst et fu.r mde sta.l ha.lə
 98. məmbru.r iset sa.t - va.s mu.j
 99. də mələgbu.r di het hɪ.lva.t kla.ntə
 100. di 'kærəmelək iso sla.p ən zy.r - sty.r zə ma.r
 vər traX - of vram
 101. və za.uwə di pat vəlkenə ma.kə mēdny.r
 102. dər va.lt nɪks əpəm a.ntə mē.rəkə || krək =
schoon, sekuur - kre.n = schoon, sekuur - səky.r
iets minder gebr.
 103. həi kum no.jt gi.mənyt tə la.t
 104. m ita.lijə bəndər bə.rəgə di vy.r spy.gə ||
spu.gə is normaal spuven ofwel overgeven ||
 105. dərəvi da.r əptə dauwə
 106. intərgauw (ɪŋ gauda) iz əm buŋk ɔrtəbrəX
 gəva.rə || əpstəlk - əp pərkaɪ || *desnoods əp*
maar liever m sXo.no.və || verschil dorpen -
steden ||
 107. jə mət ũns fəleɟi əs kumə bəkækə
 108. həi is fan rətərda.m mēdən dət Xəlt
 109. di dər is fa.n bəkə gəma.kt || bəkənə.tis ||
 110. əɟ gətraudə vrau mə kənə na.jə
 111. kə hi.r gra.s Xəza.jt ma.rət va.s Xə.n gu.t sət
 112. də brauwər di ze.j da.tət nəX tə dy.r um ən
 həsɪ tətət
 113. ba.kə - ɪg ba.k(t) - jəi - həi - ba.kti - vəri
 ba.kə - ɪg ba.ktə - jəi - vəri ba.ktə - və həbə
 gəba.kə
 114. bi.jə - ɪg bi.(t) - jə bi.t - həi - vəri bi.jə - bi.jə
 vəri - ɪg bo.j - ɪg het Xəbo.jə - bo.jə zəi ək
 115. tɪs əɟ kləmtji ma.r ən fantji
 116. jə kən hi.r a.jərə kræ.igə əp tə ma.r
 117. həi ze.j - of het XəzəXt dati amə zau dɪ.ŋkə
 118. tməsi ze.j dati gəlark ha.t
 119. dər va.rə vaif prə.ɪzə
 120. undər dɪnək dər ləgə vəl əkəls
 121. tva.tər zal təme.j ga.n kukə
 122. əthvɪ is nəXrun - tɪs nəX ma.r nət Xəma.jt
 123. ma.jənəsə ma.kəzə mətət do.r van ən a.j
 124. da.bumpi da.zel da.r ni maklək gru.jə
 125. dən do.məne.j - of ouden dən do.mə'ni di hət
 Xu.jə vəri
 126. uns auwə həs is a.fXəbra.nt
 127. də mək spe.t ɔrtət y.r va.ndə ku.j
 128. də kəstər het Xəlo.əjə vər dəkəkək
 129. də bu.mə va.n dəkək.və.gə za.lə dər va.ndə
 vra.Xt || ən ze.X = *een buiging naar beneden, in*
een koeierug b.v. ||
 130. də tve.dəisərs ku.və na.bə.ɪtə
 131. zə həbənəm buntəm bla.u gəsɪgə
 132. dən du.p is va.t dən || fla.u = *zoutloos* ||
 133. də snɪw ləXt dɪk
 134. tɪz ən ɪwəghəɪt gəle.jə daki gəzi.n het
 135. sXənəvə vət ən hɪ.lə niwə sta.t (vgl. zin 106)
 136. du.n - ɪg du.tət - jəi - həi - vəri du.nət - jəli
 du.nət - hət li du.nət - ɪg de.jət - jəi - həi - vəri
 de.jənət - jəli - zəi - de.jɪgda.t - de.di et ma.r -
 de.jə hət li et nau ma.r
 137. du.pə - du.pjək - du.pfunt - də solda.tə
 138. dərə - həi dərst (ook = *durfde*) - həi dərstə -
 həi hət dərstə
 139. bu.jə - ɪg buŋk - jəi buŋk - həi - vəri bɪnə - jəli -
 buŋk həi - bu.j - ɪg het gəbu.jə
 140. bəndər = 700 roe - marəgə = 600 roe - ən hunt
 = 100 roe - ən ru = $\pm 14 m2$. - ən tre.j = *een*
voetstap (breedtemaat)
 141. ən duərslo.t - də kuŋkəl - dən lānzɪŋ = *de*
landscheidingssloot
 142. 1. həkəs - 2. ɔi - 3. bətər - 4. dəm bo.gərt -
 7. vəkəXt - 8. kun - 9. kro.ətə - 10. uXst - 11.
 umərs - 12. pəpi.r - 13. pɪŋk - 14. bɪX en kəj. vlg.
zegslieden beide in zelfde bet. gebr. - 15. zəX - 16.
 ra.m - 17. gantər || gāns = *daarheen* - 18. la.j -
 19. vər.sXauwə - 20. ə.rəgəs - 21. gərst - 22.
 ɪg dəX - 23. dən hi.l - 24. ha.rəs - 25. ho.mɪŋ -
 26. məs - 27. və məgə - 28. mələ - 29. rət - 30.
 vərəm - 31. sXu.r - 32. tɛ.jə - 33. sXilə

De naam van de plaats in haar eigen dialect : bərga.mba.Xt

De inwoners heten : bərga.mba.Xtəna.rə

Hun bijnaam is : bərga.mba.Xtə ka.tə - of ... stra.tfru.tərs

Het aantal inwoners was volgens de volkstelling van 1960 : 4.214.

Taaltoestand : Plaatselijk verschil tussen „Boven” en „Beneden Berg” : Beneden : sXo.no.və ; Boven : sXənəvə. Voornaamste bezigheden : landbouw en (timmer)nijverheid.

*Zegslieden : 1. Blanken, Dirk ; 28 jr. ; calculator op de timmerfabriek ; geb. te B. ; vanaf 1700 voorou-
 ders steeds in B. gew. ; spr. Bergambachts.*

*2. Verkerk, Teunis ; 34 jr. ; rietdekker ; geb. in Ammerstol, sinds 3^e jr. in B. gew. ; ook ouders daarvan
 herkomstig (M. in Utrecht geb.) ; spr. Bergambachts.*